

Stahslut nodala.

Peelikums pee „Latw. Aw.“ № 1., 1899. g.

Strahdneeka meitina.

Stahsīs iš pilſehtas dſihwes. Tulkōja Kn.

Bagatà ormaaa un wahgu isihretaja Sautela
dahrsà saga satru naakti kolu auglus. Ne pat
augstaais muhris, kas bija nospraufts ar glahschu
gabaleem, saglus neattureja no ehrfchku ogahm,
jahnogahm, Kirscheem, ahboleem un bumbeereem.
Vai scheem nedarbeem daritu galu, wezais Sautelis
nu bija novirzis aif dahrfa atronamahs pußfakritu-
schahs buhdeles un bija ussazijis nabaga lauschu
pulkam, nabagakeem wehl par nabageem, kas schinis
zilweka nezeenigajas butkas, pret nelaunigi dahrgu
ihres naudu, mehdsa atrash pajumtu, ahtràs mainas
eedami un nahldami, gan bes samakfas ismuksdamai,
gan no fainmeeka isswesti, sawâ starpâ fakandamees
un atkal faderedami, kà nu kahdreis isgadijahs.
Patihkami jaw nu gan schahdi kaimini newareja
buht un wezais pasteidahs no teem atswabinatees.
Bet tà ka auglu sagfchana wehl neapstahjahs un
katris pasudis ahbolis fihfstatjam wihram sirdi durtin
eeduhra, tad wina dehls Alberts bij schowakar us-
nehmees dahrfa opfargaschannu. Tehws tam gribaja
usspeest pistoli lihds panemt, bet Albertam Sautelim
nepatika schaut us dahrfa sagleem. Wiasch smeeda-
mees kratija sawas dsthslainahs duhres, kas tehwa
stallî jaw daschu sirgu, ar jo zeetu muti, bija sa-
waldijuschas. Preeskah tahdas fugas, kà dahrfa
sagli, tà wiasch domaja, tahs buhshot stingras
deesgan.

Jaunais vihreitis bija knapi notapis lihds
fawai paslehtuwei, kad ari jaw redseja dselteno,
miltaino abholu sarus stipri lihgojamecs gluschi
rahmajā gaisā. Winsch dsirdeja abholus, tehwa
mihluks, fmagi us semi nowelanees un redseja
kahdu notupuschos stahwu, kas tos uslasija no jahn-
ogu fruhma apakschas. No augstu georginu rindas
aissegts, winsch ar pahris kluſeem lehzeeneem mineto
weetu atsneedsa, grahba ar stingru roku tumsumā
un lapās un willa pretimlepurojoschos laundari
ahrā mehnēss gaismā. Bet kā wiatsch bija pahr-
steigts, kad eeraudsija fawā preelschā flaiki no-
auguschi meiteni. Tāhs tumſchee matt bija patansī
mesglā ūspaushti, bet ap denineem stahweja pat-
warigi atraisiūschahs ūmukahs ūprodinas; wiats

leelahs, skaistahs azis usluhkoja Albertu pušbailigi pušpihtigi. No rokas, ko winsch falehris zeeti tureja, pahrpluhda us wimū tahds sawads siltums. Wina bija flaika un kalfena, bet stingra kā dselss un wīsa schini nabadsgī gehrbta stahwā winam likahs tas esam, ko winsch vee saweem firgeem nofauza par „labu fugu“. Albertam Sautelim us reis israhdiyahs par nepeederigu, sche rupji pahr-mahzit.

„Af, tad tahds isskatahs muhsu ahbołu saglis? Es to notureju par kahdu wihra gabalu un scho te nu redsu ar preekschautu. Ko, meiten, nu lai ar tewi eesahku? Waj lai nododu tewi gordowojam, ka to esz pelnijuse, to? Saki, waj tad nemas ne-kaunees? Kad tew tee pahris ahbołu eegribefahs, waj tad newarejji tos it rahtni isluhgtees? Tahdahn smukahm meitschahm, ka tew, wihereeschi jaw ne-kahdu luhgumu nemehds atraidit. Raug, pat wehl tagad! Eſi rahtna, dod man mutiti un tad, manis pehz, paturi ſawus ahbołus, es tew winus dah-winu, şhe! — un taisees nu, ka teezi atpaſał, pa to paſchu ſeļu, kur atnahzi.“

Nemas neschauhidamees, ka wina pagehrejumu
ispildihs, wiensch lehnam aplika roku ap winas
widuzi; bet nu us reis atdsihiwojahs lihds schim
fastinguschä, fakertä sage, ar weenu rahweenu wina
no ta atswabinajahs. Gruhdeens bija tik spehzigs,
ka puifis gandrihs paflupa. No meitenes preefsch-
auta, krea stuhris tai pa tam bija isschluzis no
rofahm, ahboli tshahrstijahs pa semi.

„Gordowojam warat mani nodot, tam newaru
pretim turetees, het waj drikstat mani skuhystit,
tur man laksds wahrdz lkhds jarunà.“

„Un kahds labi piparots!“ wiasch fmehjahs,
fawu roku behrsedams. „Pee welna! Tu astahwi
labu wihr.“

„Das ir bijis wihereescheem fabrikâ ari jaapee-
dsihwo.“

„Kad tu nu tik lepna eſi, kamdehſt tad ſodſt
muhsu ahbohus?“

"Ir pirmā reise —"

"Ras to Iai tiz!"

"Nu tad netizat ari! Tadehk̄ jaw zitadi netaps. Efmu pa leeldeeham eeswehltita un neko wiš wairš nerehkinu par kahdu fajuju abbolu. Bet muhsu

masee negribeja no raudaschanas rimtees un mahte tos neka nespohja apmeerinat — un ta ka skaissee ahboli mums ta muhsu paschu fehtä karajahs —"

"Ta, ta, tad tu esit tur no wipuses. Wareju to gan eedomatees. Un taisni schini wakarä juhfsu masee raud stipraf, ta jebkad senak, ko?"

"Ja gan, tadehk, ta muhsu Lihbinu schodeen apglabaja."

"Ak ta," jaunais zilweks noschehloja sawu issoboschani. Tur "wipusē" pateeschani bija kahds behrns nomiris, nu wisch atminejahs. "Nu, ta pawisam zita leeta. Tad tik salasti atkal sawus ahbokus un peebahs ar teem maso brehkulu mutes. Nahz, es tew palihdsejchu."

Wisch noleezahs veži isbahrstiteejem angloem. "Juhs gan esat dauds behrnu mahjās?"

"Dewini dsihwi. Lihbina bija desmitais, bet dsihwoja tik knapi astonas deenas, bija no pat sahkuuna tahda nihkulite, tikai azis tai bija tahdas, tas tihri katram eekshā eeurbahs. Mahzitajs, kam tas bija steigshus janokrista, fazija, ta tahdas gudras azis pee tik masa behrna tas ne sawu muhschu neesot redsejis."

"Dewini behrni!" Jauno zilweku pahrnehma tihri svehta isbrihneschanahs. Dewinas mahfas un brahki! Un bads un posts! Bet runatajas azis wish mehnies gaismā eeraudsija pateefas, ihstas asaras mirdot, tadehk ta desmitais teem bija atnemts.

"Ja, saprotams, tad nu juhs gan esat wiſi nobehdajuſchees par to Lihbinu —"

"Mehs behrni gan, it wiſi. Tehws ari loti raudaja. Wish Lihbinu buhtu labprah paturejis, winas mihlo ažtinu labad ween jau, un sinat, wina bija ari tahds kluſs un pazeetigs behrns. Bet mahte ne asaru neislehja, wina fazija, ta esot Lihbinas laime, ta no schejeenes aifgahjuſe. To newajagot teem, kam ta mihla, ſtauf."

"Laime?"

"Nu ja, tadehk ta wina bijuſe mitene. Meitenehm buhtu wiſlabak, ja winas waretu pee pedsimshanas tuhlit noslihzinat, ta jaunus kuzenus un kuzenus, ta mahte ſaka, tadehk ta tahm ta ta nekahda preeka us pafaules neesot."

"Ko? Nekahda preeka?" Jauneklis plati eplehta azis. "Né, kas wehl naw jadſird! Kapehz tad nekahda preeka?"

"Bagatahm jau nu gan. Mahte domà, ta muhsu kahrtas meitenehm —"

"Un kapehz tad tahm lai nekahda preeka us pafaules nebuhtu? — Ko? Kad winas preeaug par ſmukahm un kreetnahm meitschahm un jaunee puiſchi tahs iswed us dejoschani un luhlo tahm patilt, un atgadahs kahds kreetns un weikls puika, kas nopeetni domà un wian par ſeeuw apnem; wineem tad paſcheem fawa dſihwe un labi, weſeli behrni, ehd paschu maiſt un top palehnam us preefschu — waj tad wiſi tas lai nebuhtu nekahds preeks?"

Meitene wian pahrsteigta usluhkoja. Wina azim redſot tapa ſchi leeta rahdita pawisam zitadā gaismā, neka to lihdschim bija redſejuse, bet wina netizeja ſchait peewilzigajai tehloſchanai, wina tizeja ſaweeem peedſihwōjumeem.

"Es neſinu wiſi. Mahte jau ari ſaka, ta tehw̄s eſot winai bijis labi wihrs —" Paschu dſihwe ari ta lehnam winas azu preeſchā iſzehlahs. "Es tatſchu domaju, ta mahte taisniba."

"Un tu peedſihwōſt un tew buhs peedſihwot, ta ta naw! Pagaid', taisni lai peerahditu, ta tawai mahte naw taisniba, tew waſag man paſazit, kas tew dara preeku, un tu to dabuſi. Es tew to pagahdaschu! Es waru turet, ko apſolu." Wish uſſita us kabatu. "Waj ſini, kas es eſmu?"

"Mikela Sautela weenigais behrns juhs esat, fa tad lai to neſnatu? Es deesgan beeſhi noskaſtos, kad ſawa wezā ſirgus eebraukajat; neſen atpaſak redſeju ari, ta to trafo ſchlimelt ſawalbijat. Mahte mani kreetni iſrahja, ta biju vee ſehtas laiku nofawejuse."

"Waj ſirgi tew ta patihk?"

"Patihk gan. Bet wiſlabak man patihk noskaſtites, ja kahds ta ſawu darischanu ſaprot ta juhs un weikl ſawu leetu iswed."

Jauneklis nosarka aif preeka par ſchahdu atſihschanu. Schi meitene tam wiſai patika.

"Bitadi mani ſaudis gan ne us jums, ne us juhſu wezo labu prahu netura," wina turplnaja. "Nu, to jau paſchi ſapratisat."

"Nepawisam to neſaproto. Es tawejus wehl nemas nepaſhstu. Ko tad es nu buhtu teem nodarijis?"

"Jauls waizajums — fur mums jumtu no galwas nozeļat!"

"To wezo butku, to zuhku-kuhti?! Tas jau tihri grehks, ta zilweki dſihwo tahdā zaurumā!"

„Ja, pilī neweens neeenem dewinus behrus, un tur ari tehws nespēhtu ihti aismalsat. — Ne-
dsat, ja juhsu wahrdi nopeentl domati un juhs mums pateescham kahdu preeku gribetu darit, Alberta kungs, tad luhdsu: peerunajat sawu wezo, lai tas mums atlaus palift, kur esam.“

Janneklis kasi ja aif austim. „Tas geuhki nahksees. Trihs deenäschihm buhdahm wajag jau buht noplehstahm. Strahdneeki jau apstelleti. Wezais no tam neatlaidisees.“

"Nu ja, te nu paschi redsat, kà man eet ar manu preeku. To jau wareju domat." Wina paa-
greesahs us promeeschanu.

Wünsch salehra winas roku. „Ko, tu man negribi ne sawu wahrdū pasazit?“

Te no winpusēs atskaneja kahda behrna balsē:
„Tilla! Tilla!”

"Nu juhs wina dſirdat," wina ſazija. "Ta ralſtos: Otilija Wihtol. Behrni no tam iſtaſiſja Tilla."

"Tilla, es tewi atkal redseschu!"
Wina peespeestt smehjahs. "War jaw buht —

starp kaiminu laudim!" Winas roka pee tam sa-
rahwahs wina rokā. Wina hals silita flana, flai-
laik, spehzigais augums, stingree, patihfamee gihmja
panti, no gaisa un faules sahrtoti, wiaa silahs
azis, luku mirdsumā kaut kas sawads atradahs,
ko ta pee ziteem wihreescheem, ko pasina, nebijsa pa-
manijuse, darija us wianu nesaprotamu eespaidu;
wina apklusa un sajukuse luhkojahs us semi. Kahdu
azumirksli abi stahweja kluqedami, tad meitene sa-
nehmahs, pate no fewis satruhftotees par mihklai-
najahm juhtahm fruhlis. „Tenzinu loti jums par
ahboleem, Alberta fungs un — un ka mani ne-
gribat kibeleet. — Un nu, luhgtu, Alberta fungs,
laischat mani prom.“

"Tu sini, Tilla, ka war eet un nahkt, ka gribi.
Es tewi labprahrt palaistu zaur dahrstu ahra, bet
ja wezais tewi eeranga ar preekschautu, pilnu
ahbooleem —"

„Tad wiensch wehlaſt jums kurinatu farstu pirti; finu, wiensch wed stingru mahjas-rihzibu, ſchis wezais wihrs.“ Wina ſchoreis ſmejhahs no wiſas firde. Užis tai ſprigteja un ſmaſtri parahdijahs bedrite.

Jauajam sehnam wina israhdijahs par skaitako
seweeti, ko tas jebkad bija redsejis. Peepeschâs
juhtâs winch sâkehra winu pee abeem plezeem,
schoreis zeeti, tà fa ta nespehja wairs israutees,

wilka par wari few klaht un pahrleezahs, to no-
skuhpstit. Wina ar wiseem spehleem, bet kluft,
turejahs pretim. Notika mehma, stingra zihfste-
schanaahs starp abjeem, lihds pamas meitenes spehki
issika, winas pretoschanaahs noslahba un wina pa-
liku nekuftedamahs wina rokâs gulot, kas neattaisa-
mas ka dselss stihpas ap to bija apwijuschahs.
Gandrihs jaw jaunekla luhpas winas muti aistika
— te peepeschi Alberts Sautelis faslehjahs.

"Nè, tà nè. Tew buhs mani brihwprahktigi butschot. Tu to darißt, tew buhs tas jadara. Es gribu us to qaidit."

Wirsch palaida to wałam.

Apreibusé, bes elpas, wina schahwahs, kād sa-
jutahs swabada, kād bulta us dahrīa muhri, pa
wihna stutehm us augschu un no glahschu gabaleem
weikli issargajotees laidahs pahri winpusē. Bet
eekam ta us otru vusi pahrlaidahs, wina wehl pa-
leezahs mehnəss gaismā us jaunā wihreescha vusi
un winas ažis sprigsteja jautra sobgaliba.

„Vai jums lihds tam laiks par gazu nepaleek,
Alberta fungs!“

Tilla tagad nolaibahs fehtâ, gareni tschetr-stuhrigâ ruhmê ar wezu pumpi widû, kuras tschih-stoschais swengelis wisu deenu neapklusa. Wis-apfahrt pa maso, schéihbo ehku logeem un durwim atskaneja lúryneeku klauweschana, kaleju ahmaroschana, schujsmachim ruhkschana, seewu Lehrkschana, schuhpka behrnu brehkschana un pa starvahn fahda musikanta mehginaschanahs us sawas taures. Krehs-lainajös stuhrös un faktös dausijahs apfahrt pus-augu behrni un ap pumpi bija fastahjees usbudi-natu seewu pulks.

„Kad Tilla isnahza no kahdas fakrupusħas aks
zijas eħnas, wiċċi fauza pretim no wiċċahm puċċehm:
„Stuburu Greeta, waċċi finat, ta, kas arween ar to
gaisħmata īnno bodd selli gahja kopā, tapa tagadit
no polizija aċċwesta. Esot fawu behrnu noleeta-
ju, tadehk ka qaisħmatis to atstabiis fejha.”

"Sawu behrnu? Tas bija mulkigi," Tilla domaja. "Buhtu warejuse labak roku peelift pee gaischmata pašcha." Wina steidsahs wiseem garam us sawu dſihwołli un iſdalija no sawa preekschauta behrneem ahbolus.

Pa wałejahm Wihtolu durwim atskaneja kahda wahja halss: "Tilla, Tilla, kur tu paleez?"

Meitene atgružda saplūstusčio segu, kas bija aiskarhts durvju weetā, lai wehju aisturetu no

wehl gultā gułoschahs nedelneezes. Gultā, kueā mahte guleja, bija nesmahdejami spalwu spilweni ar roschu frakhaineem pahrwelkameem. Tasz zitas, falmeem vilditahs gulas weetas, kurās behrni, patrim, tschetreem, tapa ißkatru naakti pehz leeluma eekorteleti, ißskatijahs masakais it tihras. Skapis un kumode bija skaidri no putelkeem. Us luhlam lihdsgā lodsim, ar stulbahm ruhtim, stahweja patlahds vuču pods, pilns farkaneem seedeem. Ari fotografijas un raibas kalendara bildes karajahs pee seenahm, tikai deemschehl tāhs bija no seenu leela drehgnuma dabujuschaß nejaukus sagumbajumus. Ja nebuhtu us failā mahlu flona bijuschaß redsamas no fehtas eewilkuschaß leetus pelkes, tad schis nabadsigais dschwoklis tomehr wehl buhtu bijis par patihlamu janofauz, kā jaw katra weeta, kur rihlojahs tschaklas rokas, kas fahrtibū mihlo. Ta nebijā vis nekahda laupitaju ala, nekahds patwehrums likumu pahrkapejeem, ta bija godiga strahd-neeka familijas dschwes weeta, to leezinaja katra nagla seenā, it wiß. Kahds stuhris, kas durwim atradahs wištuwak, bija ar raibu latuna preeskharu nodalits. Ais ta mahjoja Wihtola ihreneeks. Kur dewinas ißfalkuschaß mutes atdarahs, tur wezaki nedrikst nekahdu eenehmumu laist garam.

„Tilla, Tilla,“ atkal atskaneja balsi no gulta, „to tu patlaban behrneem eedewi?“

„Ahbokus, maht, Sauteli Alberts man winus dahwinaja.“

„Tilla, tew newajag neko peenemt no jauneem puiscchein, tas labuma nenes. Pee Stuburu Greetas art tā eesahkabs.“ Seewa funkstot swaidijahs par sawu gułas weetu, wina fajuta sawu besspehzibū pret likteni, kas winu smagi nospeeda un draudeja winas godigo gribu pahrspēht. „Breeksch tewis, Tilla, buhtu wišpahrigi labak bijis, ja tu buhtu warejuſe kahdu deenestu peenemt pee godigeem fungeem. Tew prahs weenmehr us augšu nesees un fabrika famaitā wiſus, it wiſus. Kungs, Deewi! Kaut tik ween buhtu spehjuſe bes tewis iſtik! Bet Annīa wehl par dauds par masu. Ko lai es nabaga, wahja seewa eesahku?“

Tilla us scho schehloſchanos neka neatbildēja. Wina bija panehmuſe kuramos, kas blakus ugumskuram bija nolikti schuhſchanai un tos us zekem pahrlausufe, taisijahs uguni eekurt.

„Maht,“ us reis winai ißspruka, „waj ta taisiba, ka Alberts Sautelis drihsimā prezefchotees?“

„Tu domā ar to Skrapstini Sapu? Tas war it labi isnahkt. Wezais Sautelis ir apdomigs un Skrapstini ir pratuschi mantu farauſt. Es winus it labi pasihstu, ežmu reis pee wineem kalpojuſe, toreis, kad teem Sapa peedsima. Tasds pihsterigs behrns! Nejauka kā juheas fakis un kliba turklaht ari wehl. Bet naudas tai papilnam; tas naw nekahds brihnumis! Winas wezee jaw ne zilwekam, ne lopam it neko negribeja nowehlet un kad wina pate man kahdreibs kahdu seeriu nolika, tad winas wihrs to atkal fleyen aishne atpakal. Nu, tam ari dauds ko nostahsta paka! —! Swehtibas jaw droſchi newar buht pee schahdas mantas.“ Winas nopushtahs; domas tai greesahs pee Sapas, kas neswehītā namā bija isauguse leela un spehjiga un pee sawas Lihbinas, ko schodeen wajadseja gulbit seimes ūlehpī. „Ais, ko nu blehnaſ runaju, pee naudas weenmehr ir swehtiba.“

Ahrā bija dsirdamas balsis. Seewa pluhkaja nemeerigi sawu gultas segu. „Ais, tu Kungs un Deewi! Tehws nahk mahjā. Ko nu wiſch buhs isbarijis? Tilla, waj putra filta? Waj galbs klahts? pasteidsees, meiten! Ais, tu manu deenia! Kā newaru, tā newaru wehl pate kustetees!“

(Turpmāk wehl.)

Bilschu mihla.

(Izdeweis Anna Vuhfis.)

Izdeweis un atbildigais redaktors: Dr. A. Bielenstein.

Redaktors: J. Weissmanis.

Дозволено цензурою. Рига, 4-го Января 1899 г.

Drucksatz pee J. F. Steffenhagens un behla Zelgawā.